

Közvetítők és közvetítés. Kulturális transzfer a hosszú reformáció kontextusában.

(2020. szeptember 22.)

2020. szeptember 22-én került megrendezésre a Bölcsészettudományi Kutatóközpont Irodalomtudományi Intézetében a *Közvetítők és közvetítés: kulturális transzfer a hosszú reformáció kontextusában* című konferencia „Az értelmezés hatalma” módszertani konferenciasorozatának a junior – doktoranduszokat és doktorjelölteket – szerepeltető változataként. A konferencia a kulturális transzfer fogalmát, vizsgálatának módszertani kérdéseit tette tárgyává a 16–18. századi Európa kontextusában. A konferencia előadói – ahogy erre Kecskeméti Gábor főigazgató úr is bátorította őket megnyitójában – remekül ragadták meg a kérdést módszertani szempontból, és a nap legfőbb tanulságának azt tekinthetjük, hogy az előadásokban megjelenő területi és témabeli sokszínűséget a kulturális transzfer fogalma keretként tudja összefogni, és egymással elsőre távolinak tűnő kutatási témákat is párbeszédbe tud állítani.

A vírushelyzetre való tekintettel, a résztvevők egészsége érdekében a konferencia zártkörűen zajlott, így azon csak az előadók és az Intézet Reneszánsz Osztályának tagjai vettek részt. Ez azonban nem akasztotta meg a közös gondolkodást, sőt, a szűk (bár annál távolabb ülő) körben talán még több lehetősége is nyílt a fiatal előadóknak egymás munkájához hozzászólni, és azt a senior kutatók elé tárni. A délelőtti szekciók számos témát végigjártak, attól a kérdéstől kezdve, hogy a késő középkori kódexek hangjelölése miként használható másolói kapcsolatok azonosítására (Vrabély Márk) egészen odáig, hogy a magyarországi neolatin költészet hogyan reflektált a Mátyás-kor és a saját jelenük hasonlóságaira (Rédey-Keresztény János). A héber nyelvű köszöntőversek vizsgálati lehetőségei (Juhász Szandra) és az itáliai diáriumok nyomtatványhasználata (Szovák Márton) mellett az előadók kitekintettek a kora újkori Angliára is, az antik tudásanyagot és szövegkorpuszt angolosító, aktualizáló transzferfolyamatokat vizsgálva (Matus-Kassai Gyöngyi és Virág Csilla).

A délutáni szekciókban öt előadás hangzott el, melyek elkalauzolták a hallgatóságot a 16. század prédikációirodalmától (Sebestyén Ádám) egészen a felvilágosodás magyar nyelvű, a korabeli lélektudományos ismereteket főként a német nyelv közvetítésével hazai közegbe átültető orvosi irodalmáig (Kovács Janka). A nemzetközi perspektívák több előadásban is előkerültek: William Shakespeare *A velencei kalmárjának* elemzése nyomán arról volt szó, hogy a modern műfordítások mit tudnak kezdeni korszak- és kultúraspecifikus fogalmakkal (Pethő Nóra), valamint a holland tudós, Isaac Vossius példáján keresztül a humanista tudásátadás lehetséges módjairól esett szó (Derzsenyi Dávid). Végezetül érintőlegesen a hálózatelmélet mint lehetséges vizsgálati keret is előkerült a politikai információk közvetítése kapcsán (Vida Bence).

Összességében egy igen gazdag, sokszínű konferencián vehetett részt a közönség, s vehetnek majd részt az érdeklődők a Videotórium-felvételek megnézésékor. A rengeteg eltérő témát csokorba szedte a kultúra és a kulturális folyamatok vizsgálata, s a közös diszkusszió létrehozott egy olyan érintkezési zónát a fiatal kutatók számára, amelyben a szerzett tapasztalataik, s a kapott segítő hozzászólások bizonyosan mindegyik előadó további munkájára nézve gyümölcsöző hatással lesznek.